

Stockholms framtida avloppsrening – MB 3980-15 Komplettering

Bilaga 8 PM naturvärden och ekologiska
spridningssamband

Stockholm 2016-02-24

PM naturvärden och ekologiska spridningssamband

Uppdrag Stockholm Framtida Avloppsrening, ledningsnät
Beställare Stockholm Vatten
Från Elsa Heinke, Lisa Fernius
Till Lars Lindblom

Datum 2015-12-18

Ramböll Sverige AB
Dragarbrunnsgatan 78B
753 20 Uppsala

T: +46-10-615 60 00
D: +46 (0)10 615 15 06
F: +46-10-615 20 00
www.ramboll.se

Unr 1320000111

Ramböll Sverige AB
Org nr 556133-0506

1. Inledning

Stockholms stad, miljö- och hälsoskyddsnämnden, har i yttrande till mark- och miljödomstolen efterfrågat beskrivning av påverkan på naturvärden och ekologiska spridningssamband från de områden som kommer att ianspråkta tillfälligt och permanent.

Förestående PM är framtaget för att beskriva den påverkan som kommer att ske på naturvärden och ekologiska spridningssamband samt de skyddsåtgärder som kommer att vidtas.

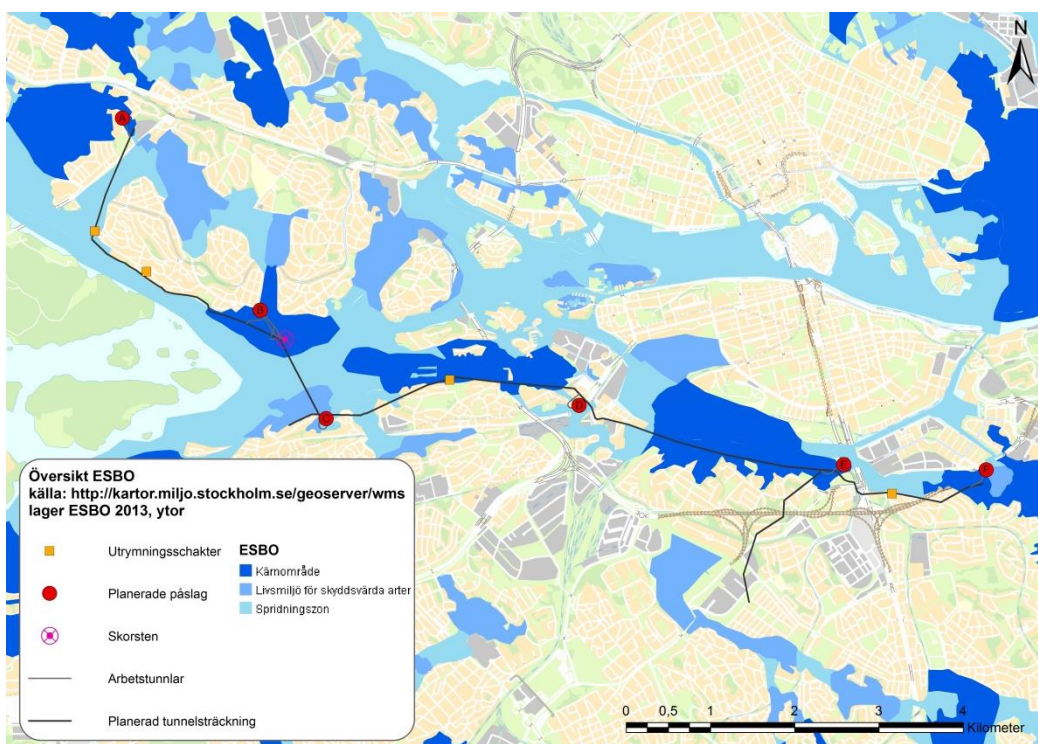
2. Förutsättningar Ekologiskt Särskilt Betydelsefulla områden (ESBO)

I stadens ekologiska infrastruktur finns områden som har särskilt viktiga funktioner för växt- och djurlivet och som därmed påverkar förutsättningarna för biologisk mångfald i staden. Ekologiskt Särskilt Betydelsefulla områden (ESBO) kan antingen vara områden med särskild artrikedom, men också områden i strategiska lägen i landskapet.

Som faktaunderlag kring ESBO finns ett kartmaterial som signalerar de ekologiska förutsättningarna på översiktlig nivå. Analysen i kartmaterialet bygger i sin tur på stadens samtliga digitala naturvårdsunderlag.

ESBO-områden delas in utifrån tre huvudfunktioner:

1. Ekologiskt särskilt betydelsefullt kärnområde. Kännetecknas av att de är viktiga reproduktionsområden och är tillräckligt stora för att flera prioriterade arter/grupper ska kunna klara hela livscykel inom området.
2. Ekologiskt särskilt betydelsefull livsmiljö för skyddsvärda arter. Ska vara sammanlänkat med spridningszoner och tillräckligt stort för att kunna hysa arten i fråga.
3. Ekologiskt särskilt betydelsefull spridningszon. Länkar samman landskapet för prioriterade arter/grupper.

Figur 1 Översikt avloppstunnel och ESBO. Observera att symboler för påslag och utrymningsschakt är kraftigt förstörade i karten för att synas. Det verkliga markanspråket är litet.

3. Påverkan på naturvärden och ekologiska spridningssamband

Påslag A i Åkeshov ligger på gränsen till kärnområde Judarskogen (ESBO 43). Påslaget är befintligt. Naturvärdesinventering klassificerar närliggande ädellövskog som ett påtagligt naturvärde (klass 3 av 5). Endast ett fåtal unga triviallövsråd i anslutning till befintlig infart i berget behöver avverkas och ska ersättas efter byggskedet. Ekologiska spridningssamband bedöms därmed inte

påverkas. Etablering för påslaget görs på en gräsyta utanför kärnområdet, vilket inte bedöms påverka ekologiska spridningssamband. Större träd på gränsen till etableringsytan beläggs med vite och ska skyddas under byggtiden.

Sammankoppling av tunnlar vid Åkeshovs reningsverk kommer att kräva markanspråk för två schakter och ett arbetsområde inklusive en eventuell byggväg. Intrång görs i område som inte är ESBO samt delvis inom kärnområde Judarskogen (ESBO 43) och delvis inom en spridningszon (ESBO 137). I anslutning till Åkeshov finns en ädellövskog med tät trädäckning och en jätteek (klass 3). Utförd naturvärdesinventering visar på ett högt naturvärde (klass 4 av 5). Området består av en blockrik, kuperad lundmiljö med uppvuxen hassel och inslag av ek. Värdet är även knutet till den blockrika marken, t.ex. som potentiellt område för övervintring för grod- och kräldjur. Genom området går en kraftledningsgata. Östra kanten av området (mot reningsverket) är påverkat av tidigare markanspråk medan den södra kanten av området och de inre delarna mot kraftledningsgatan är mer opåverkade. Åtgärder i naturvärdesinventeringen som lyfts in i detaljprojekteringen är: markanspråk och etablering förläggs till östra delen av området där naturvärdet är som lägst, större träd skyddas i första hand, avverkade träd läggs som död ved i närområdet, avverkade träd ersätts, matjord schaktas av och läggs tillbaka efter byggskedet för återetablering av naturlig vegetation. Efter avslutat arbete återstår endast två mindre betongkonstruktioner i östra delen av området. Övriga ytor är återställda. Med dessa åtgärder bedöms ekologiska spridningssamband inte påverkas.

Utrymningsschakt i Nockebyskogen ligger inom en spridningszon (ESBO 2). Schaktet föreslås på en gräsyta i direkt anslutning till en befintlig gång- och cykelväg och tar in anspråk begränsat med mark. Naturvärdesinventering har utförts och klassar delar av Nockebyskogen som visst naturvärde (klass 2 av 5). Värdet är knutet till gamla tallar. Schaktet medför avverkning av något yngre träd som ska ersättas efter byggskedet. Ekologiska spridningssamband bedöms inte påverkas.

Påslag B i Smedslätten ligger inom kärnområde Ålsten (ESBO 39). Påslaget är nytt, men lokaliserat med en direktinfart från Alviksvägen. Detta medför därmed ett begränsat markanspråk. Naturvärdesinventering har utförts och visar att naturvärden saknas närmast Alviksvägen. Endast ett fåtal yngre löv- och barrträd behöver avverkas och ska ersättas efter byggtidens slut. Ekologiska spridningssamband bedöms därmed inte påverkas. Ett högt naturvärde (klass 4 av 5) finns söder om påslaget. Naturvärdet består av en hållmarksskog dominerad av gammal tall, död ved och hållar. Naturvärdet påverkas inte av markanspråk. Etablering för påslaget görs inom kärnområdet, men på en gräsyta. Detta bedöms inte påverka ekologiska spridningssamband. Större träd i gränsen till etableringsytan beläggs med vite och ska skyddas under byggtiden.

En skorsten för ventilation av delar av tunneln föreslås inom kärnområde Ålsten (ESBO 39). Skorstenen anläggs i direkt anslutning till en befintlig grusparkering i området och tar i anspråk begränsat med mark. Naturvärdesinventering har utförts och klassar delar av Ålstensskogen som visst naturvärde (klass 2 av 5). Värdet är knutet till gamla tallar. En gran behöver avverkas för anläggande av skorstenen. Granen kommer att ersättas. Övriga träd beläggs med vite och ska skyddas under byggtiden. Ekologiska spridningssamband bedöms inte påverkas.

Påslag C i Eolshäll ligger inom en spridningszon (ESBO 47). Påslaget är nytt men kommer endast att finnas under byggtiden. I slutet av byggskedet läggs påslaget igen och endast ett utrymningsschakt kvarstår. Påslaget och huvuddelen av etableringen föreslås på en grusplan, vilket inte bedöms påverka ekologiska spridningssamband. Naturvärdesinventering har utförts och visar på påtagligt naturvärde (klass 3 av 5) i form av en trädgrupp (ek och tall) i kanten av fotbollsplanen. Träden beläggs med vite och ska skyddas under byggtiden. Det utrymningsschakt som ska anläggas ligger på gränsen till en livsmiljö för skyddsvärda arter (ESBO 36). Naturvärdesinventering har utförts och visar inte på några naturvärden för de ytor som tas i anspråk. Ett antal triviala träd behöver avverkas, men ska ersättas efter byggtidens slut. Träd i gränsen till etableringsytan beläggs med vite och ska skyddas under byggtiden. Ekologiska spridningssamband bedöms därmed inte påverkas.

Utrymningsschakt i Vinterviken anläggs inom kärnområde Liljeholmen (ESBO 49). Schaktet föreslås i direkt anslutning till en befintlig gång- och cykelväg och tar i anspråk begränsat med mark. Naturvärdesinventering har utförts och klassar delar av skogen som visst naturvärde (klass 2 av 5). Naturvärdet är knutet till gamla aspar och död ved. Ett fåtal träd, varav två aspar i dåligt skick, behöver avverkas och ska ersättas efter byggtiden. Avverkning av de två asparna har beslutats i samråd med Stockholms Stad. Träden läggs som död ved inom naturvärdet. Några större träd ska beskäras i förebyggande syfte. Ekologiska spridningssamband bedöms inte påverkas.

Påslag D i Liljeholmen är befintligt och ligger inom en spridningszon (ESBO 50). Påslaget tar inte ny mark i anspråk och etablering sker på närliggande asfalterad yta. Ekologiska spridningssamband bedöms inte påverkas.

Påslag E vid Gullmarsplan föreslås inom kärnområde Årstaskogen (ESBO 37). Påslaget är nytt, men lokaliserat med en direktinfart från Skansbacken vilket medför ett begränsat markanspråk. Etablering för påslaget föreslås i skogskanten söder om Skansbacken, vilket tar i anspråk naturmark under byggtiden. Naturvärdesinventering har utförts och visar att naturvärden saknas inom de ytor som tas i anspråk. Avverkning av triviala träd behöver göras, men träden ersätts. Ekologiska spridningssamband bedöms därmed inte påverkas.

Utrymningsschaktet i Hammarby föreslås på en gräsyta i direkt anslutning till gata. Ytan ingår inte i ESBO och bedöms inte ha något naturvärde.

Påslag F i Sickla ligger på gränsen till kärnområde Nackaskogen (ESBO 14). Infart i berget kommer att skapas från Stockholm Vattens fastighet och etablering sker endast på hårdgjord yta. Ekologiska spridningssamband bedöms därmed inte påverkas.

4. Sammanfattande bedömning

Tillfälliga och permanenta markanspråk har i största möjliga utsträckning lokaliserats till områden som redan är hårdgjorda eller som vid kompletterande naturinventering har bedömts sakna naturvärden.

Undantag gäller för sammankoppling av tunnlar vid Åkeshovs reningsverk kommer att kräva markanspråk för två schakter och ett arbetsområde delvis inom ESBO. Kompletterande naturvärdesinventering har utförts och visar på högt naturvärde. Åtgärder lyfts därför in i detaljprojekteringen. Markanspråk och etablering förläggs till östra delen av området där naturvärdet är som lägst och träd och vegetation skyddas i största möjliga utsträckning. Efter avslutat arbete återstår endast två mindre betongkonstruktioner i östra delen av området. Övriga ytor är återställda. Med dessa åtgärder bedöms betydande negativa konsekvenser för ekologiska spridningssamband inte uppkomma.

I övriga fall av markanspråk inom ESBO har naturvärdet bedömts som måttligt, påverkan som liten och den negativa konsekvensen som liten. Intrång bedöms inte medföra några betydande negativa konsekvenser för ekologiska spridningssamband.

5. Källor

5.1 Rapporter eller skriftliga källor

Stockholms ekologiska infrastruktur – Bakgrund och beskrivning av databas och karta, Miljöförvaltningen Stockholms stad, daterad 2014-02-14.

Naturvärdesinventering inför bergtunnel, Calluna, daterad 2015-12-18 (rapporten finns tillgänglig på Stockholm Vattens hemsida).

5.2 Hemsidor och kartmaterial

Miljöförvaltningen Stockholms stad, Biotopkartan, wms-underlag. Kartmaterialet inkluderar lagret ESBO 2013, ytor.